

Raadsvoorstel

Registratienummer:	BI08.02508	Portefeuillehouder:	L.R.E.P Smit
Van afdeling:	OWS	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	
Behandelend ambtenaar:	H. Visser	<ul style="list-style-type: none"> • Begrotingswijziging • Document "van bestuurscommissie naar stichting" • Brief Meerwerk van 4 november 2008 • Concept statuten stichting Meerwerk basisscholen Den Helder 	
Telefoonnummer:	67 84 27		
E-mail adres:	hvisser@denhelder.nl		
Onderwerp:	Verzelfstandiging openbaar primair onderwijs		

Gevraagd besluit:

- Te besluiten tot de verzelfstandiging van het Openbaar Primair Onderwijs in Den Helder door oprichting van een Stichting conform artikel 48 van de Wet op het Primair Onderwijs per 1 januari 2009;
- Te besluiten tot het vaststellen van de bijgevoegde *Statuten Stichting Meerwerk Basisscholen Den Helder* en het college te verzoeken de stichting bij notariële akte in het leven te roepen;
- De *Verordening regelende de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van de bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs Den Helder* van 5 april 2000 per 1 januari 2009 in te trekken;
- Te besluiten tot de overdracht van gebouwen en terreinen aan de nieuwe stichting en het college te verzoeken deze overdracht bij notariële akte vast te leggen;
- Het Document "*Van bestuurscommissie naar stichting*" van 25 november 2008 vast te stellen;
- De begrotingswijzigingen vast te stellen i.v.m. de uitbetaling van het resterende deel van de zg. convenantsgelden (€ 471.035,-) en het gemeentelijk aandeel in de kosten van de verzelfstandiging tot een maximum van € 20.000,-.

Inleiding en aanleiding

Uw raad besloot op 26 januari 2000 om het bestuur en het beheer van de openbare scholen voor primair onderwijs over te dragen aan een bestuurscommissie. Op 5 april 2000 heeft uw raad de *Verordening regelende de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van de bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs Den Helder*, als bedoeld in de artikelen 82 en 156 van de Gemeentewet vastgesteld. Daarmee werden de schoolbestuurlijke taken op afstand geplaatst, vooruitlopend op komende wetgeving met betrekking tot lokaal onderwijsbeleid.

Op 1 juni 2002 werd het *Convenant beleidsuitgangspunten financiële verzelfstandiging openbaar primair onderwijs* ondertekend door het toenmalige college van burgemeester en wethouders enerzijds en de toenmalige bestuurscommissie anderzijds. Daarmee was de verzelfstandiging een feit. Op basis van het convenant heeft na 5 jaar een *totale eindevaluatie* plaats gevonden.

Hoewel niet formeel vastgelegd, is er vanaf het begin van de verzelfstandiging rekening mee gehouden dat de vorming van een bestuurscommissie een overgangssituatie zou zijn naar de vorming van een stichting. Landelijke ontwikkelingen met betrekking tot de bestuursvorm van openbare onderwijsorganisaties rechtvaardigen deze verwachting. De stichtingsvorm komt het meest tegemoet aan de gewenste scheiding tussen gemeentelijke en schoolbestuurlijke verantwoordelijkheden. De gemeente i.c. de raad houdt een wettelijk bepaalde toezichthoudende rol.

De bestuurscommissie heeft ons bij brief van 4 november 2008 (AI08.11709) verzocht om u het voorstel te doen de verordening op de bestuurscommissie in te trekken per 1 januari 2009, de statuten van de stichting Meerwerk Basisscholen Den Helder vast te stellen en ons college opdracht te geven de stichting notarieel te vestigen per 1 januari 2009. Uit deze brief blijkt dat de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) van de bestuurscommissie in zijn vergadering van 3 november 2008 unaniem heeft ingestemd met dit verzoek tot verzelfstandiging.

De openbare identiteit

De nieuwe naam van de organisatie *Meerwerk* vormt het belangrijkste onderdeel van de nieuwe identiteit die het openbaar onderwijs in 2007 heeft gepresenteerd. Daarnaast zijn een nieuw logo, een nieuwe slogan *Een zee van mogelijkheden* en een nieuwe huisstijl ontwikkeld. De naam openbaar is niet opgenomen in de naam van de nieuwe stichting, evenmin in de namen van de basisscholen. De openbare identiteit komt tot uitdrukking in een beleidskader; de ondertekening van een entreeverklaring door personeelsleden, de aandacht voor de openbare identiteit van de school en in de dagelijkse onderwijspraktijk. In de (wettelijk verplichte) schoolgidsen van de scholen wordt de openbare identiteit benoemd. Zie ook: *Document 'van bestuurscommissie naar stichting' van 25 november 2008* en de brief van Meerwerk van 4 november 2008, blad 5.

Beoogd resultaat

Verzelfstandiging tot een stichting

De gemeenteraad kan besluiten dat één of meer openbare scholen in de gemeente in stand worden gehouden door een stichting (Art. 48 van de Wet op het Primair Onderwijs*). Op basis van de totale eindevaluatie (inclusief de financiële evaluatie) is het verantwoord om de verzelfstandiging van de Bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs Den Helder tot een Stichting Openbaar Primair Onderwijs conform artikel 48 van de WPO per 1 januari 2009 te laten plaatsvinden. Daartoe doen wij dit voorstel aan uw raad.

*) Wet op het Primair Onderwijs, hierna te noemen: WPO

Statuten van de nieuwe stichting

Uw raad dient ter effectuering van uw besluit tot verzelfstandiging te besluiten tot vaststelling van de bijgevoegde *Statuten Stichting Meerwerk Basisscholen Den Helder* van de nieuw te vormen stichting, waarin als bijzondere bepaling is opgenomen dat bestuursleden van het huidige bestuur worden voorgedragen als eerste bestuur van de nieuw te vormen stichting. Er wordt voor gekozen om het bestuur van het openbaar onderwijs ook daadwerkelijk op afstand te zetten van de gemeente. Deze keuze sluit aan bij de gemeentelijke visie van het op afstand zetten van taken.

Kader

Positie en toezicht van de gemeenteraad

De invloed van de gemeenteraad op het openbaar Primair Onderwijs beperkt zich na de verzelfstandiging tot de wettelijk voorgeschreven kaders. Daarmee komt de gelijkwaardigheid ten opzichte van de andere schoolbesturen het beste tot zijn recht en geeft de gemeenteraad uitvoering aan haar opdracht zich toe te leggen op kaderstelling en controle.

De zorg voor voldoende openbaar onderwijs als grondwettelijke gemeentelijke taak, blijft bestaan. De gemeente houdt een toezichthoudende rol. In artikel 48 van WPO is een aantal waarborgen opgenomen om hieraan invulling te geven. Deze waarborgen zijn in de statuten opgenomen.

De artikelen 19 (Verantwoording), 23 (Financiën en verslaglegging) en 24 (Statutenwijziging en ontbinding) van de Statuten stichting Meerwerk Basisscholen Den Helder voorzien in het toezicht van de raad op de stichting.

Ook na de bestuursoverdracht houdt de gemeente een (financiële) eindverantwoordelijkheid voor de instandhouding van het openbaar onderwijs. Indien de stichting grote (financiële) problemen krijgt, kunnen deze er uiteindelijk toe leiden dat de gemeente de bestuurstaak weer op zich neemt (WPO art. 48; lid 11).

Het nieuwe schoolbestuur dient jaarlijks een aantal documenten te leveren aan de raad. Het bestuur brengt jaarlijks aan de gemeenteraad verslag uit over de werkzaamheden, waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs.

De begroting en de jaarrekening van de stichting behoeven de goedkeuring resp. instemming van de raad (WPO artikel 48 lid 6d). Het verslag van de stichting wordt openbaar gemaakt.

In geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet is de raad bevoegd te besluiten de stichting te ontbinden. De bevoegdheid openbare scholen op te heffen blijft bij de raad berusten. Op grond van de Grondwet is de gemeente verplicht alle scholen, openbare en bijzondere, op gelijke wijze te behandelen.

Financiële eindevaluatie in 2007

Begin 2007 is door de bestuurscommissie aan het college een financiële evaluatie toegestuurd. Naar aanleiding van onderzoek m.b.t. de financiële situatie is door de VOS/ABB (Besturenorganisatie van het Openbaar onderwijs) geconcludeerd, dat de bestuurscommissie een financieel sterke organisatie is met een deugdelijke planning en control. Het weerstandsvermogen van de bestuurscommissie bevindt zich ruim boven de door de VOS/ABB gestelde norm. De bestuurscommissie beschikt over voldoende financiële middelen om op verantwoorde wijze over te gaan tot volledige verzelfstandiging. Aan de raad wordt dan ook geen extra financiële bijdrage gevraagd. Het *Convenant beleidsuitgangspunten financiële verzelfstandiging openbaar primair onderwijs* kan per 1 januari 2009 worden beëindigd.

Het personeel

Het personeel van het openbaar onderwijs is reeds in dienst van de Bestuurscommissie. Bij de overdracht aan de nieuwe stichting is Artikel 49 van de WPO van toepassing.

De bestuurscommissie draagt zorg voor de wijziging van het dienstverband van haar personeelsleden in een aanstelling bij het nieuwe schoolbestuur per 1 januari 2009.

De personeelsgeleding heeft zitting in de GMR van het openbaar Primair Onderwijs. Deze GMR heeft in zijn vergadering van 3 november 2008 unaniem ingestemd met het verzelfstandigingsverzoek van de bestuurscommissie aan de gemeenteraad.

Argumenten / alternatieven

Met de volledige verzelfstandiging van het openbaar primair onderwijs beoogt de gemeente:

- Verlost te worden van haar dubbele verantwoordelijkheid (enerzijds lokale overheid in relatie tot het voeren lokaal onderwijsbeleid en anderzijds schoolbestuur van het openbaar primair onderwijs)
- Zich vooral te richten op haar kerntaken (schoolbestuurlijke taken behoren daar niet toe)
- Op termijn financiële besparingsmogelijkheden (einde van de doorvergoeding kosten aan bijzondere schoolbesturen)

Tevens beoogt de gemeente de nieuwe stichting de mogelijkheid te geven tot:

- Borging en versterking van de kwaliteit van het openbaar onderwijs
- Optimalisering cq. professionalisering van de bedrijfsvoering van het openbaar onderwijs
- Versterking van de marktpositie
- Versterking van de positie van ouders (ouderparticipatie)

Financiële consequenties

Teneinde het openbaar onderwijs ook financieel volledig toe te rusten voor de verzelfstandiging per 1 januari 2009, is het college met de bestuurscommissie tot de volgende afspraken gekomen:

- beschikbaar stellen van het resterende deel (20%) van de zg. convenantsgelden van € 471.035,- in 2008;
- een 50%-50% regeling met betrekking tot de kosten van de verzelfstandiging tot een maximum van € 20.000 voor rekening van de gemeente (evaluatiekosten, notariskosten etc.)

Voor het resterende deel van de convenantsgelden en de kosten voor de verzelfstandiging zijn begrotingswijzigingen bijgevoegd die deel uitmaken van het voorgelegde concept raadsbesluit.

Na de verzelfstandiging in een stichting is artikel 142a van de WPO niet meer van toepassing; dit betekent dat extra middelen alleen op basis van de Verordening financiële en materiële instandhouding worden verstrekt, waarbij criteria gelden waaraan *alle* scholen moeten voldoen.

Er is sprake van een vermogensrechtelijke verzelfstandiging van het openbaar Primair Onderwijs; er zal dan ook geen sprake meer zijn van doorvergoeding aan het bijzonder onderwijs. De vijfjaarlijkse afrekening met het bijzonder onderwijs verdwijnt daarmee.

De begroting van de stichting maakt met ingang van 1 januari 2009 geen deel meer uit van de gemeentebegroting. De rijksmiddelen voor materiële en personele instandhouding van het openbaar Primair Onderwijs gaan vanaf dat moment rechtstreeks naar de stichting. Een voorstel tot begrotingswijziging i.v.m. de begrotingstechnische gevolgen van de verzelfstandiging van het openbaar Primair Onderwijs in een stichting wordt bij de 1^e programmerapportage 2009 aan uw raad aangeboden.

In de statuten van de stichting zijn de verplichtingen aan de raad m.b.t. de financiële huishouding geregeld. De raad wordt jaarlijks gevraagd om de begroting van de stichting vast te stellen en met de jaarrekening in te stemmen.

Juridische consequenties

Ter uitvoering van het verzelfstandigingsbesluit van uw raad zullen wij de stichting Meerwerk Basisscholen Den Helder bij notariële akte in het leven roepen. Bij de overdracht van gebouwen, terreinen en roerende goederen aan de nieuwe stichting is Artikel 49 van de WPO van toepassing. De overdracht van het juridisch eigendom van de gebouwen en terreinen van de gemeente aan de stichting dient ook bij notariële akte plaats te vinden.

De *Verordening regelende de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van de bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs Den Helder* van 5 april 2000 wordt per 1 januari 2009 ingetrokken.

Het *Convenant beleidsuitgangspunten financiële verzelfstandiging openbaar primair onderwijs* van 01-06-2002 tussen het college en de bestuurscommissie wordt per 1 januari 2009 door opzegging beëindigd.

Strikt formeel gezien maakt de Bestuurscommissie Openbaar Primair Onderwijs Den Helder op dit moment nog deel uit van de gemeentelijke organisatie. Na de overdracht van het bestuur van het openbaar Primair Onderwijs aan een stichting is dit niet meer het geval.

De Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Den Helder en de Verordening Materiële en Financiële Gelijkstelling zijn van rechtswege van toepassing op de nieuwe stichting.

Na de verzelfstandiging in een stichting blijft het gemeentebestuur wel verantwoordelijk voor de aanwezigheid van openbaar onderwijs in de gemeente. De verantwoordelijkheden van de gemeente zijn vastgelegd in Art. 48 van de WPO en zijn overgenomen in de statuten.

Voorts zijn de Wet openbaarheid van bestuur en Awb van toepassing op de nieuwe bestuursvorm.

Communicatie

Het bereiken van het moment waarop het openbaar basisonderwijs in Den Helder bestuurlijk geheel los komt van de gemeente kan worden beschouwd als een mijlpaal in de schoolbestuurlijke geschiedenis van deze gemeente. Hoewel gewend aan het idee, omdat dit proces al in 2002 daadwerkelijk is ingezet, is het toch bijzonder te noemen. Communicatieve aandacht is alleen al om die reden zeker op zijn plaats. In samenspraak met de bestuurscommissie zullen wij hieraan op een brede wijze vorm geven door middel van persberichten, benutting van ruimte op de stadsnieuwpagina en de gemeentelijke website.

De bestuurscommissie draagt zorg voor de interne communicatie ten aanzien van de verzelfstandiging.

Aanpak / uitvoering

Document verzelfstandiging

Als onderdeel van de besluitvorming door uw raad wordt het *Document "Van bestuurscommissie naar stichting"* toegevoegd. Dit document bevat:

- de motieven voor de verzelfstandiging,
- de samenvatting en conclusies met betrekking tot de algemene eindevaluatie in 2007,
- het karakter van openbaar onderwijs,
- de afspraken tussen gemeente en bestuurscommissie in het kader van de huisvestingssituatie, financiële en materiële instandhouding,
- een opsomming van alle in juridische eigendom over te dragen (school)gebouwen en terreinen die op de verzelfstandigingsdatum gebruikt worden voor het openbaar primair onderwijs.

Gebouwen en terreinen

Na de besluitvorming door uw Raad m.b.t. de verzelfstandiging, wordt het juridische eigendom van de gebouwen en terreinen conform artikel 49 WPO van de gemeente bij notariële akte overgedragen aan de stichting. De overdracht vindt plaats in de staat waarin de gebouwen zich bevinden. Het economisch eigendom van de gebouwen blijft bij de gemeente. De boekwaarde van de gebouwen blijft in de gemeentebegroting staan. De positie van de nieuwe stichting is daarmee gelijk aan die van de overige schoolbesturen voor primair onderwijs.

Een aandachtspunt bij de overdracht van de gebouwen is de aansprakelijkheid voor de toestand van de bodem. Door technisch onderzoek zal komen vast te staan hoe de bodemgesteldheid van de percelen is. Eventuele verontreiniging komt niet voor risico van de ontvangende stichting.

Met betrekking tot de huisvestingssituatie van het openbaar onderwijs wordt in het *Document "Van bestuurscommissie naar stichting"* een tijdpad voor overleg vastgesteld.

Na de besluitvorming door uw raad vindt de verdere afhandeling van de bestuursoverdracht en overdracht van gebouwen en terreinen plaats door ondertekening van de notariële aktes namens ons college. De bestuurscommissie / het stichtingsbestuur stelt de Rijksoverheid op de hoogte van de oprichting van de stichting Meerwerk Basisscholen Den Helder.

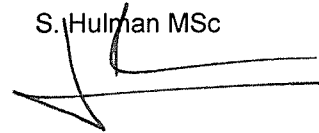
De onder de paragraaf *Communicatief* genoemde externe communicatie door de gemeente vindt plaats in overleg met de bestuurscommissie.

De bestuurscommissie verzorgt de interne communicatie met betrekking tot de verzelfstandiging.

Den Helder, 25 november 2008

Burgemeester en Wethouders van Den Helder

S. Hulman MSc , burgemeester

H. Raasing , secretaris

